

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
ŠTUDENTSKÁ ČASŤ AKADEMICKÉHO SENÁTU

Šafárikovo námestie 6, P. O. BOX 440
814 99 Bratislava 1

Študentská rada vysokých škôl
CVTI
Staré grunty 52
842 44 Bratislava 4

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

Vybavuje/☒
Zsembera / zsembera1@uniba.sk

Bratislava
28.11.2016

Vec

Návrh cieľov Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania Učiace sa Slovensko v oblasti vysokého školstva z pohľadu reprezentácie študentov Univerzity Komenského v Bratislave

Vážení priatelia, kolegovia,

študentská časť Akademického senátu Univerzity Komenského v Bratislave (ďalej aj „študentská časť AS UK“) pozorne sleduje aktuálny vývoj a otázky týkajúce sa školstva. Sme nespokojní s návrhom štátneho rozpočtu pre rozpočtovú kapitolu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, najmä však s návrhom finančných prostriedkov alokovaných pre verejné vysoké školstvo. K uvedenej problematike sme už vydali vlastné stanovisko vo forme postoja študentskej reprezentácie na UK k aktuálnej situácii v školstve, ktoré je zverejnené na webovej stránke študentskej časti AS UK <http://uniba.sk/o-univerzite/organy-uk/akademicky-senat-uk/studentska-cast-as-uk/>.

Dovoľte, aby sme sa prostredníctvom vás vyjadrili k návrhu cieľov v oblasti vysokého školstva Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania Učiace sa Slovensko. Považujeme za dôležité vyjadriť sa najmä k cieľom v oblasti štúdia, jeho financovania, obsahu a zabezpečovania a tiež samosprávy vysokých škôl.

Cieľ VŠ-1-1

S týmto cieľom sa študentská časť AS UK stotožňuje. Sme presvedčení, že Akreditačná komisia (alebo iná obdobná inštitúcia) má svoje nezastupiteľné miesto a musí plniť úlohy pri zodpovednosti za kvalitné vysokoškolské vzdelávanie. „Nový systém zabezpečovania kvality bude založený na dôslednej implementácii európskych štandardov a odporúčaní.“ Táto implementácia by sa mala

realizovať, ale so zohľadnením národných špecifik, aby sa nám nezopakovalo bezhlavé aplikovanie Bolonského systému, ktorého negatívne dopady v niektorých odboroch žneme dodnes, napr. nezmyselnosť bakalárskeho stupňa štúdia v niektorých odboroch.

Cieľ VŠ-1-2

Študentská časť AS UK požaduje nastaviť minimálne kritériá pre vyhodnocovanie kvality vysokých škôl. Kvalita vysokých škôl nemôže byť určovaná len sebahodnotením konkrétnej vysokej školy. Je nutné, aby boli nastavené minimálne kritériá celoštátne a nebolo tak umožnené vytvárať priestor pre nekvalitné vysoké školy. Zároveň žiadame zachovať inštitucionalizovaný akreditačný proces a tiež minimálne celoštátne požiadavky na habilitačné a vymenúvacie konania docentov a profesorov. Dôrazne žiadame, aby bolo rešpektované Programové vyhlásenie vlády SR a výsledky okrúhlych stolov, ktoré jeho tvorbe predchádzali. Vyjadrujeme súhlas s akreditáciou v študijnom odbore a stupni štúdia pri zachovaní dostatočne kvalitatívnej úrovne potrebnej na získanie akreditácie.

Cieľ VŠ-1-3

Študentskej časti AS UK z návrhu téz nie je jasné, akým spôsobom bude kreovaná Akreditačná komisia, kto a na základe akého kľúča bude menovať jej orgány. Požadujeme minimálne jedno miesto člena komisie z radov študentov – zástupcu zvoleného ŠRVŠ ako reprezentáciou študentov vysokých škôl.

Cieľ VŠ-1-4

Tento cieľ je tak samozrejмый a imanentný vysokému školstvu, že ho študentská časť AS UK bez výhrad podporuje.

Cieľ VŠ-1-5

Študentská časť AS UK zásadne nesúhlasí so zrušením akademicko-pedagogických titulov docent a profesor. Snahy o ich zrušenie pod zámienkou zamestnávania odborníkov z praxe vnímame negatívne. Stratí sa motivácia mladých vedeckých pracovníkov vysokých škôl dosahovať kariérny rast. Cieľ je v priamom rozpore s Programovým vyhlásením vlády SR.

Cieľ VŠ-1-6

Študentská časť AS UK tento cieľ podporuje, je však potrebné, aby bol národný kvalifikačný rámec viac celospoločensky propagovaný.

Cieľ VŠ-1-7

Zastávame názor, že tento cieľ je nekonceptný. Nepocitujeme potrebu vytvárať profesijne orientované bakalárske programy. Možnosť ich vytvárania obsahuje už súčasný zákon o vysokých školách, avšak nevznikajú. Domnievame sa, že by bolo vhodné zamyslieť sa nad systémom pridelovania financií na študenta.

Cieľ VŠ-1-8

Podporujeme rozšírenie možností študentských mobilit vo vzťahu k zahraničiu.

Cieľ VŠ-1-9

Nie je možné podporiť liberálny typ štúdií, ak nám nie sú vlastné ich špecifiká, napr. profil absolventa, jeho uplatnenie v praxi, jeho kvalifikácia, ale ani spôsob realizácie tohto typu štúdia. Zároveň tento cieľ návrhu národného programu pre oblasť vysokého školstva odporuje inému cieľu tohto dokumentu (ciele VŠ-1-6 a VŠ-1-7).

Cieľ VŠ-1-11

Študentská časť AS UK považuje vzdelávanie a vedu za neoddeliteľné. V prostredí vysokých škôl nie je možné oddeľovať vedecké výstupy od vzdelávacích aktivít. Dobrý vysokoškolský učiteľ vychádza pri pedagogickej činnosti najmä z vlastných výskumov a poznatkov z odboru, ktorému sa venuje. Žiadame, aby bol zachovaný vyvážený stav. Profilácia vysokých škôl môže vytvoriť prostredie pre vznik inštitúcií, ktoré by vo svojej podstate už nemohli byť považované za vysoké školy (napr. úzko by sa profilovali na iba vzdelávacie inštitúcie a pod.). Takáto prax nie je vo svete známa a nemyslíme si, že by užšia profilácia vysokej školy a jej rezignácia na kvalitný výskum zabezpečila kvalitné vysokoškolské vzdelanie.

Cieľ VŠ-1-12

Poukazujeme na skutočnosť, že obsah cieľu odporuje jeho pomenovaniu. *„Vzhľadom na možnosti spoločnosti bude otvorená diskusia o spoplatnení štúdia pre študentov prijatých nad limit verejných zdrojov. Treba zvážiť, či k zvýšeniu dostupnosti vysokoškolského vzdelávania môže prispieť, ak by vysoká škola mohla prijať platiacich študentov nad rámec tých, ktorých podporil z verejných zdrojov štát.“* vs. *„Vysokoškolské vzdelávanie je dostupné pre všetkých, ktorí preukážu predpoklady na jeho úspešné absolvovanie. Štát pomáha odstraňovať prekážky ekonomického charakteru alebo charakteru špecifických potrieb, napríklad zdravotného postihnutia či sociálneho vylúčenia, brániace dostupnosti vzdelávania.“*

Vzniká otázka, akými mechanizmami by boli tvorené limity počtu štátom dotovaných miest a aká by bola následná deľba dotovaných miest medzi jednotlivé vysoké školy? Vyjadrujeme obavu nad realizáciou tohto cieľa.

Cieľ VŠ 4-1

Študentská časť AS UK so značným znepokojením vníma skutočnosť, že každá koncepcia MŠVVaŠ SR obsahuje záväzok zvyšovať objem verejných zdrojov vynakladaných pre oblasť vysokého školstva, avšak nedeje sa tak. Verejné výdavky na oblasť vysokého školstva dlhodobo stagnujú. Žiadame, aby Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania obsahoval presný cieľ objemu zdrojov (ako % z HDP) vynakladaných z verejných zdrojov na vysoké školstvo.

Cieľ VŠ 4-2

Študentská časť AS UK upozorňuje na rozpor medzi odôvodnením cieľa 4-2-2 (*„Spôsob alokácie finančných prostriedkov z verejných zdrojov bude naďalej vychádzať z výkonového princípu ...“*) a cieľom VŠ-1-11 (*diverzifikáciou vysokých škôl prostredníctvom dlhodobých zámerov*). Nie je zrejmé, akým spôsobom chce MŠVVaŠ SR financovať vysoké školy, ktoré sa nebudú chcieť profilovať ako vedecko-výskumné inštitúcie. V prípade, že by sa vyčlenila časť finančných prostriedkov v metodike mimo výkonového princípu hrozí, že zvyšné - na vedu a výskum zamerané - vysoké školy budú dostávať menej finančných prostriedkov ako doteraz. Považujeme za dôležité poukázať, že spôsob

alokácie z verejných zdrojov musí dôsledne eliminovať nežiadúce motivácie, akou je napríklad motivácia na prijatie čo najväčšieho počtu študentov a ich udržiavanie na vysokej škole bez ohľadu na ich kvalitu.

Ciele VŠ 4-3 a VŠ 4-4

Študentská časť AS UK kriticky vníma snahy o ďalšiu centralizáciu vysokých škôl a posilňovanie právomocí exekutívnych orgánov (rektorov, dekanov). Súčasnú nastavenie systému orgánov akademickej samosprávy považujeme za vyvážené; exekutívny orgán nemôže rozhodnúť o dôležitej veci týkajúcej sa vysokej školy bez spolurozhodovania niektorého z kolektívnych orgánov.

Pripomíname, že slová o „*zjednodušení a primeranejšom nastavení rovnováhy medzi kompetenciami a zodpovednosťou*“ boli vyslovované aj pri tvorbe súčasného zákona o vysokých školách v rokoch 2001 - 2002 a vyústili do straty právnej subjektivity fakúlt, čo je dodnes v prostredí fakúlt vnímané ako negatívny krok vo vývoji vnútorného usporiadania vysokých škôl.

Žiadame, aby bol z návrhu téz vypustený alebo podstatným spôsobom prepracovaný posledný odsek v celi VS-4-3 („*Na základe tejto analýzy ...*“), pretože vopred predvída výsledok analýzy, ktorá ešte nebola pripravená.

Žiadame, aby vymedzenie autonómneho postavenia fakúlt nebolo ponechané na vnútornú úpravu vysokých škôl, ale obsahoval ho priamo zákon o vysokých školách.

Cieľ VŠ 4-5

Študentská časť AS UK žiada v maximálnej možnej miere vyňať vysoké školy spod povinností zákona o verejnom obstarávaní.

Veríme, že nami predložené vyjadrenie pomôže našej najvyššej študentskej reprezentácii vytvárať konštruktívne prostredie pre kvalitné školstvo.

Pozdravujú,

Bc. Róbert Zsembera
podpredseda AS UK

Bc. Daniel Zigo
podpredseda AS UK